

KOHTA 1: Aineen tai seoksen ja yhtiön tai yrityksen tunnistetiedot

1.1. Tuotetunniste

Tuotteen ryhmittely	: Seos
Tuotenimi	: ARDEX N 23 W
Tuotekoodi	: 23325

1.2. Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella

1.2.1. Merkitykselliset tunnistetut käytöt

Pääasiallinen käyttökategoria	: Ammattikäyttöön
Erit. teolliseen/ammattimaiseen käyttöön	: Rakennusmateriaalit
Aineen/seoksen käyttö	: Kiinnityslaastit
	Kiinnityslaastit luonnonkiville

Sovellus- tai käyttötarkoituusluokka	: Rakennusmateriaalit
--------------------------------------	-----------------------

1.2.2. Käytöt, joita ei suositella

Muita tietoja ei ole saatavissa

1.3. Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot

Toimittaja

ARDEX OY
Koskelonkuja 1 A 27 4
FI -02920 Espoo - Finland
T +358 (0) 9 6869 140
ardex@ardex.fi - www.ardex.fi

1.4. Häät puhelinnumero

Hätänumero	: Suora: (09) 471 977 tai vaihde: (09) 4711 (Avoimna 24t/vrk.) 24 tuntia
------------	---

KOHTA 2: Vaaran yksilöinti

2.1. Aineen tai seoksen luokitus

Luokitus asetuksen (EY) N:o 1272/2008 [CLP] mukaisesti

Vakava silmävaurio/silmä-ärsytys, kategoria 1 H318

H-lausekkeet sanallisina: ks. kohta 16

Fysikaalis-kemialliset, terveyteen ja ympäristöön kohdistuvat haittavaikutukset

Ärsyttää ihoa. Vaurioittaa vakavasti silmiä.

2.2. Merkinnät

Merkinnät asetuksen (EY) N:o 1272/2008 [CLP] mukaisesti

Varoitusmerkit (CLP)

GHS05

Huomiosana (CLP)	: Vaara
Vaaralliset aineosat	: Portlandcement
Vaaralausekkeet (CLP)	: H318 - Vaurioittaa vakavasti silmiä.
Turvausekkeet (CLP)	: P102 - Säilytä lasten ulottumattomissa. P280 - Käytä silmiensuojainta, suojakäsineitä. P305+P351+P338 - JOS KEMIKAALIA JOUTUU SILMIIN: Huuhto huolellisesti vedellä usean minuutin ajan. Poista mahdolliset piilolinssit, jos sen voi tehdä helposti. Jatka huuhtomista. P302+P352 - JOS KEMIKAALIA JOUTUU IHOLLE: Pese runsaalla vedellä ja saippualla. P261 - Vältä pölyn hengittämistä.
Täydentävät lausekkeet	: Hävitä sisältö/pakkaus alueellisten määräysten mukaisesti. Hävitä sisältö/pakkaus kansallisten määräysten mukaisesti. Hävitä sisältö/pakkaus kansainvälisten määräysten mukaisesti. Hävitä sisältö/pakkaus paikallisten määräysten mukaisesti.

ARDEX N 23 W

Käyttöturvallisuustiedote

asetuksen (EU) 2015/830 mukainen

2.3. Muut vaarat

Muut vaaratekijät, jotka eivät johda luokitteluun : Tuote sisältää pelkistäviä aineita sen varmistamiseksi, että sementti / sideaine sisältää alle 0,0002% liukoista kromia VI. Jos varastointiolosuhteet eivät ole riittäviä (kosteudelle / vedelle altistumisen jälkeen) tai varastointiaika ylittyy, pelkistimien teho vähenee ja tuote voi tulla ihoa herkistäväksi (H317 tai EUH203).

PBT: ei koske - rekisteröintiä ei vaadita

vPvB: ei koske - rekisteröintiä ei vaadita

KOHTA 3: Koostumus ja tiedot aineosista

3.1. Aineet

Ei sovellettavissa

3.2. Seokset

Nimi	Tuotetunniste	%	Luokitus asetuksen (EY) N:o 1272/2008 [CLP] mukaisesti
Portlandcement	(CAS-nro) 65997-15-2 (EY-nro) 266-043-4	> 3 - < 10	Skin Sens. 1, H317 Eye Dam. 1, H318 Skin Irrit. 2, H315 STOT SE 3, H335

Huomautukset : Kromi(VI)yhdisteet < 2 ppm

H-lausekkeet sanallisina: ks. kohta 16

KOHTA 4: Ensiaputoimenpiteet

4.1. Ensiaputoimenpiteiden kuvaus

Ensiaputoimenpiteet, jos ainetta on hengitetty : Siirrä henkilö raittiiseen ilmaan ja varmista vaivaton hengitys.

Ensiaputoimenpiteet, jos ainetta on joutunut iholle : Pese iho runsaalla vedellä. Riisu saastunut vaatetus. Jos ilmenee ihoärsytystä: Hakeudu lääkäriin.

Ensiaputoimenpiteet, jos ainetta on joutunut silmään : Huuhto huolellisesti vedellä usean minuutin ajan. Poista piilolinssit, jos sen voi tehdä helposti. Jatka huuhtomista. Ota heti yhteys lääkäriin.

Ensiaputoimenpiteet, jos ainetta on nielty : Jos henkilö on täysin tajuissaan, juota hänelle paljon vettä. Älä koskaan anna tajuttomalle henkilölle mitään juotavaa. Ei saa oksennuttaa.

4.2. Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Oireet/vaikutukset ihokosketuksen seurauksena : Ärsytys.

Oireet/vaikutukset jouduttua silmiin : Vakavia silmävaurioita.

4.3. Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Hoida oireen mukaan.

KOHTA 5: Palontorjuntatoimenpiteet

5.1. Sammutusaineet

Soveltuvat sammutusaineet : Käytä sopivaa sammutusmenetelmää tulipalon sammuttamiseen.

Soveltumattomat sammutusaineet : voimakas vesisuihku.

5.2. Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Palovaara : Ei palovaaraa.

Räjähdyshaara : Ei mitään.

Vaaralliset hajoamistuotteet tulipalon sattuessa : Ei mitään.

5.3. Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Varotoimenpiteet tulipalon estämiseksi : Mitään erityistoimenpiteitä ei tarvita.

Suojavarusteet sammutettaessa tulipaloa : Älä ryhdy toimimaan ilman sopivia suojavarusteita. Erillinen kannettava hengityslaitte. Täydellinen suojavaatetus.

KOHTA 6: Toimenpiteet onnettomuuspäästöissä

6.1. Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa

Yleiset toimenpiteet : Imeytä valumat vahinkojen estämiseksi.

6.1.1. Muu kuin pelastushenkilökunta

Suojaimet : Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet. Katso Kohta 7.

Hätätoimenpiteet : Varottava aineen joutumista iholle ja silmiin.

6.1.2. Pelastushenkilökunta

Hätätoimenpiteet : Mitään erityistoimenpiteitä ei tarvita.

ARDEX N 23 W

Käyttöturvallisuustiedote

asetuksen (EU) 2015/830 mukainen

6.2. Ympäristöön kohdistuvat varoimet

Estä pääsy viemäriin ja vesistöön.

6.3. Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet

Suojarakenteet : Valumat on kerättävä.
Puhdistusmenetelmät : Kerää tuote mekaanisesti talteen. Minimoi pölyn syntyminen. Valumat on kerättävä. Älä käytä paineilmaa puhdistukseen.

6.4. Viittaukset muihin kohtiin

Lisätietoja kohdassa 13. Katso Kohta 8.

KOHTA 7: Käsittely ja varastointi

7.1. Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet

Muut vaarat käsiteltäessä : Katso Kohta 8.
Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet : Varmista hyvä ilmanvaihto työpisteessä. Varottava aineen joutumista iholle ja silmiin. Käytä henkilökohtaisia suojavarusteita.
Hygieniatoimenpiteet : Käytä suojakäsineitä. Syöminen, juominen ja tupakointi kielletty kemikaalia käytettäessä.

7.2. Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet

Varastointiolosuhteet : Suojaa kosteudelta. Varastoi kuivassa paikassa. Tuote sisältää pelkistäviä aineita sen varmistamiseksi, että sementti / sideaine sisältää alle 0,0002% liukoista kromia VI. Jos varastointiolosuhteet eivät ole riittäviä (kosteudelle / vedelle altistumisen jälkeen) tai varastointiaika ylittyy, pelkistimien teho vähenee ja tuote voi tulla ihoa herkistäväksi (H317 tai EUH203).
Yhteensopimattomat materiaalit : Alumiini, ammoniumsuolat. Hapot.
Varastointialue : kuiva.

7.3. Erityinen loppukäyttö

Muita tietoja ei ole saatavissa

KOHTA 8: Altistumisen ehkäiseminen ja henkilönsuojaimet

8.1. Valvontaa koskevat muuttujat

ARDEX N 23 W		
Saksa	Paikallisesti käytettävä nimi	Allgemeiner Staubgrenzwert - Alveolengängige/Einatembare Fraktion
Saksa	AGW (OEL TWA) [1]	1,25 mg/m ³ (A) 10 mg/m ³ (E)
Saksa	Huomautus	AGS;DFG

8.2. Altistumisen ehkäiseminen

Asianmukaiset tekniset torjuntatoimenpiteet:

Varmista hyvä ilmanvaihto työpisteessä.

Henkilönsuojaimet:

Suojalasit. Muodostaa pölyä: pölynsojain. Käsineet.

Käsien suojaus:

Suojakäsineet. The following materials are suitable for protective gloves:
Nitrile impregnated cotton gloves (layer thickness of about 0,15 mm).

Silmien suojaus:

Tiiviit suojalasit

Ihonsuojaus:

Käytä sopivaa suojavaatetusta

Hengityksensuojain:

Jos työpaikan altistusraja ylittyy:

ARDEX N 23 W

Käyttöturvallisuustiedote

asetuksen (EU) 2015/830 mukainen

Ympäristön altistumisen hallinta:

Vältettävä päästämistä ympäristöön.

Muut tiedot:

Minimoi pölyäminen noudattamalla käsittelyssä varovaisuutta. Vältä pölyn muodostustusta tai leviämistä.

KOHTA 9: Fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet

9.1. Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot

Olomuoto	: Kiinteä
Olomuoto	: Jauhe.
Väri	: Harmaa, valkoinen.
Haju	: hajuton.
Hajukynnys	: Tietoja ei saatavilla
pH	: 11,5 Vesiliuos
Suhteellinen haihtumisnopeus (butyyliasetaatin=1)	: Tietoja ei saatavilla
Sulamispiste	: > 1250 °C
Jähmettymis-/jäätymispiste	: Ei sovellettavissa
Kiehumispiste	: Ei sovellu
Leimahduspiste	: Ei sovellettavissa
Itsesyttymislämpötila	: Ei sovellettavissa
Hajoamislämpötila	: Tietoja ei saatavilla
Syttyvyys (kiinteä, kaasu)	: Ei palava.
Höyrynpaine	: Tietoja ei saatavilla
Suhteellinen höyryntiheys 20 °C:n lämpötilassa	: Tietoja ei saatavilla
Suhteellinen tiheys	: Ei sovellettavissa
Tiheys	: 2,75 – 3,2 g/cm ³
Liukoisuus	: Vesi: 0,1 – 1,5 g/l @ 20°C
Jakaantumiskerroin n-oktanoli/vesi (Log Pow)	: Tietoja ei saatavilla
Viskositeetti, kinemaattinen	: Ei sovellettavissa
Viskositeetti, dynaaminen	: Ei sovellu
Räjähdyttävät ominaisuudet	: Ei mitään.
Hapettavat ominaisuudet	: Ei mitään.
Räjähdyksärajoitukset	: Ei sovellettavissa

9.2. Muut tiedot

VOC-pitoisuus	: < 3 %
Irtotiheys	: 900 – 1300 kg/m ³

KOHTA 10: Stabiilisuus ja reaktiivisuus

10.1. Reaktiivisuus

Reagoi veden kanssa.

10.2. Kemiallinen stabiilisuus

Vakaa normaaliolosuhteissa.

10.3. Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus

Ei tiedetä mitään vaarallisia reaktioita normaaleissa käyttöolosuhteissa.

10.4. Vältettävät olosuhteet

Ei mitään suositelluissa varasto- ja käsittelyolosuhteissa (katso osa 7).

10.5. Yhteensopimattomat materiaalit

Hapot, ammoniumsuolat, Alumiini.

10.6. Vaaralliset hajoamistuotteet

Vaarallisia hajoamistuotteita ei tunneta.

KOHTA 11: Myrkyllisyyteen liittyvät tiedot

11.1. Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista

Välitön myrkyllisyys	: Ei luokiteltu
Ihosyövyttävyyssihoärsytys	: Ei luokiteltu
	pH: 11,5 Vesiliuos

ARDEX N 23 W

Käyttöturvallisuustiedote

asetuksen (EU) 2015/830 mukainen

Vakava silmävaurio/silmä-ärsytys	: Vaurioittaa vakavasti silmiä. pH: 11,5 Vesiliuos
Hengitysteiden tai ihon herkistyminen	: Ei luokiteltu
Sukusolujen perimää vaurioittavat vaikutukset	: Ei luokiteltu
Syöpää aiheuttavat vaikutukset	: Ei luokiteltu
Lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset	: Ei luokiteltu
Elinkohtainen myrkyllisyys – kerta-altistuminen	: Ei luokiteltu
Elinkohtainen myrkyllisyys – toistuva altistuminen	: Ei luokiteltu
Aspiraatiovaara	: Ei luokiteltu

ARDEX N 23 W	
Viskositeetti, kinemaattinen	Ei sovellettavissa

Mahdolliset haittavaikutukset ihmisille ja mahdolliset oireet : Ärsytys: ärsyttää voimakkaasti silmiä.

KOHTA 12: Tiedot vaarallisuudesta ympäristölle

12.1. Myrkyllisyys

Ympäristövaikutukset - yleiset : Tuotteen ei katsota olevan haitallista vesieliöille eikä aiheuta pitkäaikaisia haittavaikutuksia ympäristölle.

Portlandcement (65997-15-2)	
LC50 - Kalat [1]	> 1000 mg/l (96 h, Pisces)

12.2. Pysyvyys ja hajoavuus

ARDEX N 23 W	
Pysyvyys ja hajoavuus	Ei sovellettavissa. Epäorgaaniset hiukkasmaiset aineet.
BOD (% ThOD-arvosta)	Ei sovellu

Portlandcement (65997-15-2)	
Pysyvyys ja hajoavuus	Biologinen hajoavuus: ei soveltuva.
Kemiallinen hapenkulutus (COD)	Ei sovellu
ThOD	Ei sovellu
BOD (% ThOD-arvosta)	Ei sovellu

12.3. Biokertyvyys

ARDEX N 23 W	
Biokertyvyys	Ei biokertyvyyttä.

Portlandcement (65997-15-2)	
Biokertyvyys	Biologinen kertyminen: ei soveltuva.

12.4. Liikkuvuus maaperässä

ARDEX N 23 W	
Ympäristövaikutukset - maaperä	Ei mitään.

Portlandcement (65997-15-2)	
Ympäristövaikutukset - maaperä	(Koe)tietoja aineen liikkuvuudesta ei saatavilla.

12.5. PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset

ARDEX N 23 W	
PBT: ei koske - rekisteröintiä ei vaadita	
vPvB: ei koske - rekisteröintiä ei vaadita	

Ainesosa	
Portlandcement (65997-15-2)	Tämä aine/seos ei täytä REACH-asetuksen liitteen XIII mukaisia PBT-kriteereitä. Tämä aine/seos ei täytä REACH-asetuksen liitteen XIII mukaisia vPvB-kriteereitä.

12.6. Muut haitalliset vaikutukset

Muita tietoja ei ole saatavissa

KOHTA 13: Jätteiden käsittelyyn liittyvät näkökohdat

13.1. Jätteiden käsittelymenetelmät

Alueellinen lainsäädäntö (jätteet)	: Hävitettävä virallisten määräysten mukaisesti.
Jätteiden käsittelymenetelmät	: Sisältö/astia hävitettävä luvan saaneen jätteenkäsittelijän lajitteluohjeiden mukaisesti.
Tuoteteen / pakkauksen hävittäminen suositukset	: Hävitä turvallisella tavalla paikallisia/kansallisia määräyksiä noudattaen. Vältettävä päästämistä ympäristöön.
Ekologia - jätemateriaalit	: Vältettävä päästämistä ympäristöön.

ARDEX N 23 W

Käyttöturvallisuustiedote

asetuksen (EU) 2015/830 mukainen

Euroopan jäteluettelokoodi (EJL) : 17 01 01 - betoni
10 13 14 - betonijäte ja betoniliete
Jäännöksille
01 04 07* - muiden kuin metallimineraalien fysikaalisessa ja kemiallisessa käsittelyssä syntyvät jätteet, jotka sisältävät vaarallisia aineita

KOHTA 14: Kuljetustiedot

määräysten mukaisesti ADR / IMDG / IATA

ADR	IMDG	IATA
14.1. YK-numero		
Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa
14.2. Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi		
Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa
Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa
14.3. Kuljetuksen vaaraluokka		
Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa
Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa
14.4. Pakkausryhmä		
Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa
14.5. Ympäristövaarat		
Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa
Muita tietoja ei ole saatavissa		

14.6. Erityiset varotoimet käyttäjälle

- Maakuljetus

Ei sovellettavissa

- Merikuljetukset

Ei sovellettavissa

- Ilmakuljetus

Ei sovellettavissa

14.7. Kuljetus irtolastina Marpol-sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti

Ei sovellettavissa

KOHTA 15: Lainsäädäntöä koskevat tiedot

15.1. Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö

15.1.1. EU-säännökset ja määräykset

Ei sisällä REACH-asetuksen XVII liitteen mukaisesti rajattuja tuotteita

Ei sisällä REACH-ehdokasaineita

Ei sisällä REACH-liitteessä XIV luetteloituja aineita

VOC-pitoisuus : < 3 %

ARDEX N 23 W

Käyttöturvallisuustiedote

asetuksen (EU) 2015/830 mukainen

- Muut tiedot, rajoitukset ja oikeudelliset määräykset
1. Sementtiä tai sementtiä sisältäviä seoksia ei saa käyttää eikä saattaa markkinoille, jos ne sisältävät veteen sekoitettuna enemmän kuin 2 mg/kg (0,0002 %) liukoista kromi VI:ta sementin kokonaiskuivapainosta.
 2. Jos käytetään pelkistäviä aineita, rajoittamatta aineiden ja seosten luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien yhteisön muiden säännösten soveltamista, toimittajien on ennen markkinoille saattamista varmistettava, että sementtiä tai sementtiä sisältäviä seoksia sisältävissä pakkauksissa on selvästi luettavat ja pysyvät merkinnät pakkauspäivämäärästä sekä varastointiolosuhteista ja -ajasta, jotka riittävät ylläpitämään pelkistävän aineen tehon ja pitämään liukoisen kromi VI:n pitoisuuden 1 kohdassa ilmoitetun rajan alapuolella.
 3. Edellä olevasta poiketen 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta markkinoille saattamiseen ja käyttöön valvottuja ja suljettuja ja täysin automatisoituja prosesseja varten, kun niissä käsitellään sementtiä ja sementtiä sisältäviä seoksia ainoastaan koneellisesti ja kun niissä ei ole mahdollisuutta ihokosketukseen.
 4. Euroopan standardointikomitean (CEN) antamaa standardia sementin ja sementtiä sisältävien seosten sisältämän vesiliukoisen kromi VI:n pitoisuuden testaamiseksi on käytettävä testausmenettelynä 1 kohdan vaatimusten mukaisuuden varmistamiseksi.
 5. Ihokosketukseen joutuvia nahkatuotteita ei saa saattaa markkinoille, jos ne sisältävät kromi VI:ta vähintään 3 mg/kg (0,0003 painoprosenttia) nahan kokonaiskuivapainosta.
 6. Ihokosketukseen joutuvia nahkaosia sisältäviä tuotteita ei saa saattaa markkinoille, jos kyseiset nahkaosat sisältävät kromi VI:ta vähintään 3 mg/kg (0,0003 painoprosenttia) nahkaosan kokonaiskuivapainosta.
 7. Edellä olevia 5 ja 6 kohtaa ei sovelleta sellaisten käytettyjen tuotteiden markkinoille saattamiseen, jotka olivat loppukäytössä unionin alueella ennen 1 päivää toukokuuta 2015.

15.1.2. Kansalliset määräykset

Saksa

- Sääntelyä koskeva viite : WGK 1, lievästi vesiympäristölle vaarallinen (Luokitus AwSV:n 1. liitteen mukaisesti)
- Varastointiluokka (LGK, TRGS 510) : LGK 13 - Palamattomat kiinteät aineet
- Vaarallisia onnettomuuksia koskeva asetus (12. BImSchV) : Ei kuulu 12. BImSchV (päästöiltä suojelemista koskeva asetus) -asetuksen piiriin
- GISCODE : ZP1 - Products containing cement, low in chromate
- EMICODE : EC 1 R PLUS
- TA Luft (ilmansuojelua koskeva tekninen direktiivi) : 5.2.1 Total Dust, including Micro Dust
- Kansalliset säännöt ja suosituksot : TRGS 402: Sellaisten riskien tunnistaminen ja arviointi, jotka liittyvät toimiin, joihin liittyy vaarallisia aineita Inhalaatioaltistus
TRGS 510: Vaarallisten aineiden säilyttäminen säiliöissä, joita ei ole asennettu kiinteästi paikalleen
TRGS 900: Työperäisen altistumisen raja-arvot

15.2. Kemikaaliturvallisuusarviointi

Kemikaaliturvallisuusarviointia ei ole suoritettu

KOHTA 16: Muut tiedot

H- ja EUH-lausekkeiden koko teksti:

Eye Dam. 1	Vakava silmävaurio/silmä-ärsytys, kategoria 1
Skin Irrit. 2	Ihosityövyttävyyys/ihoärsytys, kategoria 2
Skin Sens. 1	Ihon herkistyminen, kategoria 1
STOT SE 3	Elinkohtainen myrkyllisyys – kerta-altistuminen, kategoria 3, hengitysteiden ärsytys
H315	Ärsyttää ihoa.
H317	Voi aiheuttaa allergisen ihoreaktion.
H318	Vaurioittaa vakavasti silmiä.
H335	Saattaa aiheuttaa hengitysteiden ärsytystä.

Nämä tiedot perustuvat nykyiseen tietämykseen ja niiden tarkoitus on kuvata tuotetta vain terveys-, turvallisuus- ja ympäristövaatimusten näkökulmasta. Niiden ei siksi pidä tulkita takaavan mitään tuotteen erityistä ominaisuutta.